

The scholarly self under threat:

Language of vice in British scholarship (1870–1910)

Proefschrift, te verdedigen op 24 juni, klokke 10.00

Léjon Saarloos

Publiekssamenvatting

Geldzucht, gebrek aan zelfbeheersing, leugenachtigheid: dit zijn geen zaken die we normaal gesproken met wetenschap associëren. Toch speelden dit soort *ondeugden* een belangrijke rol in de geschiedenis van de moderne wetenschap. In mijn proefschrift *The Scholarly Self under Threat* onderzoek ik deze taal van ondeugden. Ik richt me daarbij vooral op Britse wetenschappers in de jaren rond 1900.

In de vele wetenschappelijke discussies die in dit proefschrift worden geanalyseerd, speelt de taal van ondeugden een zeer belangrijke rol. Niet alleen beschuldigden wetenschappers elkaar te pas en te onpas van allerlei soorten ondeugden als ze het inhoudelijk niet met elkaar eens waren, ze waren ook bezorgd over hun eigen wetenschappelijke zelf: konden zij wel weerstand bieden tegen de ondeugden die hen bedreigden? Want hoe moest je als wetenschapper eigenlijk omgaan met geld, roem, creativiteit, vooroordelen, of zelfingenomenheid? Wetenschapper zijn in deze tijd was dus een persoonlijke zaak: het ontwikkelen en onderhouden van deugdelijke karaktereigenschappen en het disciplineren van persoonlijke verlangens. Dat was nodig omdat ondeugden als een constant gevaar werd gezien.

Dit proefschrift is vernieuwend, omdat in de wetenschapsgeschiedschrijving vooral aandacht is besteed aan andere thema's: belangrijke ideeën en personen, of het ontstaan van de wetenschappelijke infrastructuur. Er is veel minder aandacht geweest voor de persoon van de wetenschapper, terwijl wetenschappers in het verleden zélf juist de nadruk legden op de relatie tussen goede wetenschap en hun persoonlijke karakter. Voor Britse wetenschappers rond 1900 was het in ieder geval duidelijk: goede wetenschap stond of viel met hun vermogen om ondeugden te weerstaan.